

İSLÂM BÜTÜN İNSANLARI KUCAKLAR*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! Size Malezya'nın Kuala Lumpur şehrinden bu sohbetimi yapıyorum. Kuala Lumpur hakkında önce birkaç cümle ile bilgi vermek isterim.

Malezya hızlı gelişen İslâm ülkelerinden birisi... 21 Milyon nüfusu var, yâni bizim nüfusumuzun üçte biri gibi. Petrol ve palm yağı (*palm-oil*) ihracı gibi şeylerle, ticaret ve iş merkezi olması sebebiyle çok hızla gelişen küçükten bir ülke.

Sanıyorum bizim yetkililer, sadece tek yöne, batıya bakanlar, doğudaki bu gelişmeleri göremiyorlar. Doğuda Japonya, Çin, Malezya hızla kalkınan ülkelerden... Endonezya'nın da kalkınma hızı güzeldi ama, karışıklıklar onu biraz sarstı. Doğu Asya'nın Kaplanları deniliyordu Malezya'nın da dahil olduğu bazı ülkelere... Onlar da, bir uluslararası iktisâdî dalgalanmadan dolayı biraz sarsıntı geçirdiler ama, benim bir önceki gelişime göre, burası çok daha gelişmiş; şimdi çok farklı gördüm.

Şimdi şehrin merkezinde bir oteldeyiz. Karşımızda çok yüksek bir bina var. Dünyanın en yüksek binâlarından, Amerika'dakinden de yüksek imiş.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Üstündeki direk boy olarak sayılırsa, iddialılar. Amerikalılar kat olarak daha yükseklermiş, bunlar metre olarak daha yükseklermiş.

Yâni, hızla kalkınan ve büyük gelişmeler gösteren bir ülke. Türkiye'nin ihmal etmemesi lâzım!

Türkiye'nin halkı ve yöneticileri buraları görmeli ve buralarla ileriye dönük çalışmalar yapmalı diye düşünüyorum. Halkımız buralarla ilgilenmeli; ticârî yönden, eğitim yönünden çok faydalanılabilir.

Bugün, buradaki Uluslararası İslâm Üniversitesi'ne gittim. Burada yıllarca tanıdığımız, sevdiğimiz bazı Türk üniversite hocaları belli zamanlarda, birer yıl, ikişer yıl veya daha fazla görev yapmışlardır. Ben görmemiştim, yeni taşındığı yere bugün gittim. Fevkalâde güzel!

Rahmetli, merhum, Amerika'daki meşhur profesör İsmâil Farukî'nin ortaya koyduğu *Bilginin İslâmlaştırılması*, yâni bilgilerdeki İslâm'a aykırı olan komploların ayıklanması ve İslâm'ca güzel ve doğru bilgilerin düzeltilerek insanlara öğretilmesi diye bir konu var, bizler için çok önemli; o zihniyetle kurulmuş bir üniversite... İlkönce çok büyük destekler görmüş, şimdi biraz destekçiler desteklerini çekmişler ama, çok geniş, tabiatı, manzarası çok güzel bir alanda, çok geniş imkânlarla kurulmuş.

Bir hayli de öğrenci var. Sanıyorum %20 kadar öğrenci dışarıdan, % 80'i buradan. Ülke için çok büyük bir kazanç... Burada ilim okuyanlar da,

dünyanın muhtelif yerlerinden gelmiş, renkli medeniyetlere ve anlayışlara sahip insanları tanıma imkânını buluyorlar.

Artık devlet olarak, millet olarak, siyaset olarak böyle gözümüzü dünyanın her tarafına açmalıyız diye düşünüyorum. Kültür olarak, ilim irfan bakımından bunları çok önemli gördüğüm için, sohbetimin başında hatırlatmak istedim.

a. Biz Bütün Peygamberlere İnanıyoruz

Sohbetimiz Bakara Sûre-i Şerîfesi'nin 136, 137 ve 138. ayetleri üzerinde olacak inşâallah. Önce ayet-i kerimelerin mübarek metinlerini okuyalım, sonra mealini ve açıklamalarını yaparız. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ
إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ
النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

(البقرة: ۱۳۶)

(Kulû âmennâ bi'llâhi ve mâ ünzile ileynâ ve mâ ünzile ilâ ibrâhîme ve ismâîle ve ishâka ve ya'kübe ve'l-esbâtı ve mâ ûtiye mûsâ ve

îsâ ve mâ ûtiye'n-nebiyyûne min rabbihim, lâ nüferriku beyne ehadin minhüm, ve nahnü lehû müslimûn.) (Bakara, 2/136)

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا
وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ
اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

(البقرة: ١٣٧)

(Fein âmenû bi-misli mâ âmentüm bihî fekadî'htedev, ve in tevellev feinnemâ hüm fî şikâk, fesityekfîkehümü'llâh, ve hüve's-semîu'l-alîm.) (Bakara, 2/137)

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً
وَ نَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

(البقرة: ١٣٨)

(Sıbgata'llâh, ve men ahsenü mina'llâhi sıbgah, ve nahnü lehû âbidûn.) (Bakara, 2/138) Sadaka'llâhu'l-azîm.

Bu ayet-i kerimeler bütün insanlık için çok önemli! Yirmi birinci Yüzyıl'ın insanına, hakkı arayan, hakîkatı arayan, doğru imanı arayan tüm insanlara; Avrupalılara, Amerikalılara, Asyalılara, kuzeydekilere, güneydekilere... herkese çok önemli bir yol gösteriyor. Rabbimiz Tebâreke ve Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

(Kûlû) “Ey mü’minler, ey insanlar, deyiniz ki...” Daha ziyade biz mü’minlere, başka dinlere mensub insanlara karşı ne söylememiz gerektiğini emrediyor, tarif buyuruyor Rabbimiz. (Âmennâ bi’llâhi) “Biz müslümanlar Allah’a inandık, Allah’a iman etmişiz. (Ve mâ ünzile ileynâ) Allah’ın bize Muhammed Mustafâ’sı vasıtasıyla indirmiş olduğu Kur’an-ı Kerim’e, emirlere, yasaklara, dine, İslâm’a da inandık.

Ayrıca, (ve mâ ünzile ilâ ibrâhîme ve ismâîle ve ishâka ve ya’kûbe ve’l-esbât) İbrâhim AS’a, oğlu İsmâil AS’a, oğlu İshak AS’a, torunu Ya’kub AS’a ve Esbât denilen Benî İsrâil kabilelerine indirilenlere; (ve mâ ûtiye mûsâ) Mûsâ AS’a ilâhî hükümler ve ahkâm olarak verilenlere; (ve îsâ) İsâ AS’a verilene; (ve mâ ûtiye’n-nebiyyûne min rabbihim) Rablerinden insanlara bilgi getiren, vahiy getiren bütün peygamberlere verilenlere inandık deyiniz. (Lâ nüferriku beyne ehadin minhüm) Hepsi Allah’ın vazifelendirdiği peygamberler oldukları için, biz onların hiç birisinin arasını açmayız, birbirinden hiç ayırmayız, seçme yapmayız, reddetme yapmayız; hepsini kabul ederiz. (Ve nahnü lehû müslimûn.) Biz alemlerin Rabbi olan Allah’a teslim olmuş, müslüman olmuş kimseleriz deyin!” (Bakara, 2/136) diye Rabbimiz emrediyor.

Muhterem kardeşlerim! Muhterem izleyiciler ve dinleyiciler! Dünyada insanları böyle toplayıcı, böyle güzel hitabı yapan bir başka din sâlikleri, bir başka ümmet yok; sadece müslümanlar var!

Bakın, ne kadar bütün insanlığı kucaklayacak, ne kadar güzel, ne kadar barıştırmacı, uzlaştırmacı, insanları derleyen, toplayan, aynı noktaya getiren, kardeş haline getiren ne güzel bir din İslâm!.. Nasıl geniş bir görüş!.. Rabbimizin bize emrettiği iman ne kadar güzel!..

Şimdi biz önce, öncelikle, bütün hakikatlerin kaynağı olduğu için, bunları da onun vasıtasıyla öğrendiğimiz için Peygamberimiz, ahir zaman peygamberi, Tevrat'ta, İncil'de geleceği bildirilmiş, müjdelenmiş olan Muhammed-i Mustafâ SAS'e inandık. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin bu ayetle bize tavsiye buyurduğu ilk önemli madde bu.

Ey insanlar, ey eski kitapların mensubları, sizlere sesleniyoruz: Biz ahir zaman peygamberi Muhammed-i Mustafâ'ya inandık. Ona indirilen Kur'an-ı Kerim'e inanmış bulunuyoruz, biz ona bağlıyız. Allah'a bağlıyız, alemlerin Rabbine bağlıyız; onun indirdiği Kur'an-ı Kerim'e, Kur'an-ı Kerim kendisine indirilmiş olan Muhammed-i Mustafâ'ya bağlıyız. Adem AS'dan beri bütün peygamberlerin, "Ahir zaman peygamberi diye bir zat gelecek!" diye sevdikleri, özledikleri, ümmeti olmaya can attıkları o mübarek kimseye inandık.

En doğru bilgi, en bozulmamış, hiç karanlık, açıklanmamış tarafı kalmamış olan ve tebliğ edildiği insanlarca çok titizlikle, anında tesbit edilip bize kadar gelmiş olan bir iman...

Öteki peygamberlere de Allah-u Teâlâ Hazretleri vahyetmiş ama, o vahyedilen bilgilerin elimizde asılları yok. Kur'an-ı Kerim var!.. Peygamber Efendimiz'in hayatı, her safhasıyla biliniyor. Ailevî hayatı, dînî hayatı, savaşları, mücadeleleri, mazlûmiyeti, uğradığı haksızlıklar... Her şey biliniyor ve günü güne her sözü tesbit edilmiş. Kendisine indirilen ayetler o anda, hemen, ayet indiği zaman vahiy katipleri tarafından yazılmış. Böyle hiç bozulmamış, hiç bir şeyi karanlıkta kalmamış, unutulmamış bir sağlam bilgiye inandık. Dünyada başka bu kadar sağlam, güvenilir hiçbir ilâhî bilgi yok.

Öteki bilgiler, o bilgilere inanmış olan papazların, hahamların, din adamlarının, rahiblerin de bildirdiği gibi, şâibeli... Zâten tesbitlerin de çok çeşitli olması, meselâ İncillerin pek çok olması gibi sebeplerle de, fiilen ihtilaflı olduğu, iyi tesbit edilemediği ortada.

Şimdi biz buna inandık. Ama Rabbimiz buyuruyor ki: *(Ve mâ ünzile ilâ ibrâhîme ve ismâîle ve ishàka ve ya'küb)* "İbrâhim AS'a da inandık deyin! İsmâil AS'a da, ona indirilene de inandık deyin! İshak AS'a indirilene de inandık deyin!" diyor. Bütün peygamberlerin ismini saymıyor, bazılarını ki, muhatabı olan yahudiler ve hristiyanlarca mübarek bilinen, saygı duyulan isimler... Onları isim isim açıklıyor, ondan sonra da Mûsâ AS diyor, İsâ AS diyor, özellikle isim olarak veriyor.

Ama genel bir bilgi olarak da arkasından, (*Ve mâ ûtiye'n-nebiyyûne min rabbihim*) “Allah tarafından insanlara haber getiren bütün peygamberlerin hepsine indirilenlere inandık deyin!” buyuruyor.

Bu çok önemli!.. Yâni, dünyadaki bütün insanları kucaklayan çok muazzam, çok muhteşem, çok güzel, çok alkışlanacak, çok beğenilecek bir şey.

Şimdi burada, Allah-u Teâlâ Hazretleri bütün peygamberlere inanmayı bize emrediyor. Biz de Hazret-i Adem Atamız’dan ahir zaman peygamberi Muhammed AS’a kadar insanlığa Allah’ın emirlerini getirmiş peygamber, enbiyâ ve mürselînin, bu mübarek zâtların hepsine inandık, hâlen de inanıyoruz. Bu ayet-i kerimede bildirilen şeye biz sahibiz, biz bu yol üzerindeyiz, bu emri tutmuşuz, bütün hepsine inanıyoruz.

İsâ AS’ın gönlümüzde yeri var, göğsümüzde yeri var; Mûsâ AS’ın kalbimizin üzerinde yeri var... Her peygamberin içimizde, gönlümüzde muazzam mekânı var. Hepsini seviyoruz, hepsine bağlıyız. Var mı bizim gibi bu kadar toplayıcı, bu kadar güze bir kuşatıcılıkla, herkese böyle sevgi ile bakan?.. Çok çok güzel bir durum.

Ve, (*Lâ nüferriku beyne ehadin minhüm*) deyin diye bir de te’kid buyuruyor Rabbü’l-âlemîn. Yâni, “Biz peygamberlerin hiçbirisini ötekisinden ayırmayız, seçim yapmayız; ‘Şuna inandık, buna inanmadık!’ demeyiz.

(*Ve nahnü lehû müslimûn*) Biz Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne teslim olmuşuz.” Yâni, “Allah ne emretmişse, onu yapacağız; neyi yasaklamışsa, ondan kendimizi çekeceğiz. Günahlardan, haramlardan uzak duracağız; sevaplı, faydalı, hayırlı işleri yapacağız!” diye söz vermişiz, Allah'a teslim olmuşuz.

Ne kadar güzel, ne kadar hoş! Ne kadar tatlı bir durum, ne kadar güzel bir ifade!..

Kur'an-ı Kerim'deki bu ayet-i kerime son derece önemli! Başka ayet-i kerimelerde de aynı mânâ ifâde buyrulmuş. Eski milletler, eski ümmetler, bizden başka, müslümanlardan başka milletler böyle demedikleri için, Allah-u Teâlâ Hazretleri bir ayet-i kerimede buyuruyor ki:

يُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ

نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ

أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا

أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا

(النساء: ١٥٠-١٥١)

(*Yürîdûne en yüferrikû beyna'llâhi ve rusühîhî*)
“Bu kâfirler, bu eski dinlerin mensubları olanlar, taassublarından, hasedlerinden istiyorlar ki, peygamberler ile Allah'ın arasını ayırsınlar, ayırma yapsınlar. (*Ve yekûlûne nü'minü bi-*

ba'dın ve nekfurı bi-ba'd) 'Biz bunların bir kısmına inanırız, bir kısmını reddederiz.' diyorlar. (Ve yürîdûne enyettahizû beyne zâlike sebîlâ) İşte böyle bu arada bir yolu tutturmak istiyorlar. (Ülâike hümü'l-kâfirûne hakkâ) Bunlar hakîkaten kâfirlerin tâ kendileridir." diye, kâfir olduklarını Allah-u Teâlâ Hazretleri, yaratan Rabbü'l-âlemîn bildiriyor. (Nisa, 4/150-151)

Evet, bu ayet-i kerime son derece önemli! Bunu ezberleyelim, bilelim ve bu şuura sahip olalım!..

Ebû Hüreyre RA'dan İmam Buhârî'nin rivayet ettiği bir hadis-i şerifte, şöyle bir açıklama var. Bu açıklama bu ayet-i kerimenin niye indiğine dair sebab-i nüzûlü bildirmiş oluyor. Ebû Hüreyre RA diyor ki:¹

كَانَ أَهْلُ الْكِتَابِ يَقْرَءُونَ التَّوْرَةَ بِالْعِبْرَانِيَّةِ
وَيُفَسِّرُونَهَا بِالْعَرَبِيَّةِ لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ فَقَالَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تُصَدِّقُوا
أَهْلَ الْكِتَابِ وَلَا تُكذِّبُوهُمْ وَقُولُوا أَمَّا بِاللَّهِ
وَمَا أُنزِلَ

(خ.ق.هب. عن أبي هريرة)

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.1630, no:4215; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.309, no:5207; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.163, no:20402; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.426, no:11387; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.116; Ebû Hüreyre RA'dan.

(*Kâne ehlü'l-kitâbi yakraûne't-tevrâte bi'l-ibrâniyyeh, ve yüfessirûnehâ bi'l-arabiyyeh, li-ehli'l-islâm.*) Peygamber Efendimiz'in asrında Medine-i Münevvere'de, Hicaz bölgesinde olan hahamlar, yahudilerden bilgisi olanlar Tevrat'ı İbrânice olarak okuyorlardı, "İşte şöyle diyor Tevrat'ta" diye, Arapça olarak müslümanlara açıklama yapıyorlardı. Onun üzerine Peygamber SAS buyurdu ki:

(*Lâ tusaddikù ehle'l-kitâbi ve lâ tükezzibûhüm.*) "Ehl-i kitap size böyle bir şeyler söyledikleri zaman, susun! Ne tasdik edin; çünkü, belki kendi akıllarından yalan yanlış şeyler söylemişlerdir, yanlış bir şeyi tasdik etmiş olursunuz. Ne de tekzib edin; çünkü, belki o sırada o cümleleri doğru olmuş olabilir." diyor.

Onlar böyle yaptıkları için Allah-u Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerimeyi indirmiş: "Ey mü'minler siz deyin ki: 'Rabbimizin bize indirdiğine inandık; İbrâhim AS'a, İsmâil AS'a, İshâk AS'a, Ya'kub AS'a indirilenlere de inandık; Benî İsrâil'in kabilelerinden yetişmiş hak peygamberlere indirilenlere de inandık; Mûsâ AS'a ve İsâ AS'a indirilene de inandık. Hak olarak, bozulmamış, tam indirilene inandık. Sayısını Allah'ın bildiği, yüz yirmi dört bin denilen eski peygamberlerin hepsine indirilene inandık. Ayırım yapmayız, hepsini severiz ve Rabbimize teslim olmuşuz.' deyin!" diye bu ayet-i kerimeyi onun üzerine indirmiş.

“—Biz ayırım yapmıyoruz, siz de yapmayın!” diye, biz de lisân-ı hal ile onlara söylemiş oluyoruz.

İbrâhim AS’a indirilenler, tamam; İsmâil AS’a vahyedilenler, tamam... İshak AS da İbrâhim AS’ın oğlu, ona da indirilenlere inanıyoruz. Ya’kub AS da, şu Mısır’da Zelîha Vâlidemiz’le sonradan evlenen, Mısır’a tarım bakanı olan, yeryüzünün bitkilerinin, mahsûlâtının bakımına memur olan Yusuf AS’ın babası. Hani kardeşleri kuyuya atmışlar, Ya’kub AS’ın ağlamaktan gözlerine ak inmiş, görmez olmuş ya, işte o Ya’kub AS... Ya’kub AS’ı, Yusuf AS’ı seviyoruz, çocuklarımıza isimlerini vermemizden belli.

(*Ve’l-esbât*) “Esbâta indirilene de inanıyoruz.” Şimdi *esbât* kimlerdir?.. Alimler diyor ki: “Bunlar Ya’kub AS’ın evlâtlarıdır. Bu evlatlar on iki idi. Bunların her birinden birtakım insanlar türediler, çoğaldılar bunlara *esbât* denildi.” diye bir açıklama var.

Bazı alimler de: “Esbât yahudi kabîleleridir, kabâil-i Benî İsrâil’dir. Çünkü bunların ataları Ya’kub AS’ın çocukları imiş. Her birisi onlardan gelmişler, ayrı kabile olmuşlar. Benî İsmâîl’in, İsmâil AS’ın evlâtlarından Arap kabilelerinin türediği gibi.

Keşşâf’ın yazarı Zemahşerî de, “*Esbât*, Ya’kub AS’ın torunlarıydı, onların çocuklarının zürriyetleridir. Böylece on iki kabile olmuştu.” diye aynı mânâyı ifade ediyor.

Bunların içinden, Allah-u Teâlâ Hazretleri zaman zaman kendilerine doğru yolu gösteren peygamberler göndermişti. Nitekim ayet-i kerimede buyruluyor ki:

أذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ
أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا

(المائدة: ٢٠)

(Üzkürû ni'meta'llâhi aleyküm) “Ey yahudiler, tarihte sizin üzerinize Allah’ın gönderdiği nimetleri düşünün, hatırlayın! (Iz ceale fîküm enbiyâ’) Hani sizin içinizden peygamberler çıkarmıştı. (Ve cealeküm mülûkâ) Sizlere devlet de ihsân etmişti, içinizden hükümdarlar da yetişmişti, büyük bir devlet de kurmuşlardı.” (Mâide, 5/20)

Başka bir ayet-i kerimede:

قَطَّعْنَاهُمْ اِثْنَيْ عَشَرَ سَبْطًا اُمَّمًا

(الاعراف: ١٦٠)

(Ve katta'nâhümü'snetey aşrete esbâtan ümemâ) “Biz onları ayrı ayrı topluluklar halinde on iki kabile eylemiştik.” (A'raf, 7/160) buyruluyor. Netice itibariyle bunlar yahudilerin grupları olmuş oluyor.

Esbât kelimesi nereden geliyor? Sıbt kelimesinden geliyor. Bu, peş peşe gelmek demek... Böylece cemaat oldukları için, bu sıbt, o sıbt diye böyle isimlendirilmiştir.

Lügat alimleri diyorlar ki:

“—*Sebat* kelimesi, ağaçlar demektir Kabileler olduğu için, ağaç gibi, orman gibi çok olduğundan *esbât* denmiş. Orman gibi, koru gibi, o mânâ düşünülerek söylenmiş.”

İbn-i Abbas RA da bu konuda diyor ki:

“—Bizim Kur’an-ı Kerim’de ismini bildiğimiz peygamberlerden 10 tanesi hariç, hepsi bu İsrâiloğulları’ndan gelmiştir. Hariçte olanlar: Adem, Nuh, Hud, Sâlih, Şuayb, İbrâhim, İshak, Ya’kub, İsmâil ve Muhammed-i Mustafâ (*aleyhimü’s-salevâtü ve’t-teslîmât*) Hazretleri’dir.” diye bir açıklama yapıyor. Bu da hatırlınızda kalırsa uygun olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize, onların arasından çıkan peygamberlere indirilene de inanmamızı emrediyor. Bütün peygamberlere ve onlara indirilen bütün kitaplara inanmamızı emrediyor; inanıyoruz.

Yalnız, İbn-i Kesîr’in naklettiğine göre, Süleyman ibn-i Habîb diyor ki:

“—Biz o peygamberlere onların zamanında doğru olarak indirilmiş ayetlere inanıyoruz; yoksa, şimdikilere değil! Çünkü şimdikiler asılları değil, kalıntıları, izleri... Doğrular da var içlerinde, yanlışlar da var.”

Bu çok önemli bir nokta... Onun için Peygamber Efendimiz, o kitapları okuyanları da yasaklamıştır. Ve bir hadis-i şerifte buyuruyor ki Peygamber SAS:²

أَمِنُوا بِالتَّوْرَةِ وَالزَّبُورِ وَالْإِنْجِيلِ وَلَيْسَعَكُمُ الْقُرْآنُ

(ك. هب. ق. عن معقل بن يسار)

“Biz Tevrat’ı, Zebur’u, İncil’i kabul ediyoruz. Ama Kur’an-ı Kerim sizi sarsın, sadece Kur’an-ı Kerim size kâfî gelir, Kur’an-ı Kerim’le yetinin, Kur’an-ı Kerim’e sarılın!” diyor.

Çünkü, ötekilerde asıl Tevrat’ta, asıl İncil’de, asıl Zebur’da olmayan cümleler ve yorumlar olabileceği için, yanlışlık olmasın diye, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin hak kelâmı, bir harfi bile değiştirilmemiş Kur’an-ı Kerim’e sınımsız sarılmayı, ona uymayı; ötekilerin aslına inanmakla beraber, şimdi ortada dolaşanların çok güvenilir olmadığını ifade etmiş oluyor Peygamber Efendimiz. Bu önemli...

b. Siz de Ahir Zaman Peygamberine İnanın!

Bundan sonraki ayet-i kerimede:

فَإِنْ أَمِنُوا بِمِثْلِ مَا أَمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا

² Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.757, no:2087; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.485, no:2478; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.9, no:19490; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.65, no:611; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dımaşk*, c.XXXVII, s.188; İbn-i Ebî Hâtim, *Tefsir*, c.I, s.362, no:1298; Ma’kıl ibn-i Yesar RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.337, no:965.

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ

فَسَيَكْفِيكُمْ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

(البقرة: ١٣٧)

(*Fein âmenû bi-misli mâ âmentüm bihî fekadi'htedev, ve in tevellev feinnemâ hüm fî şikàk, fesityekfîkehümü'llàh, ve hüve's-semîu'l-alîm.*) (Bakara, 2/137)

(*Fein âmenû bi-misli mâ âmentüm bihî fekadi'htedev*) Siz bu güzel jesti yapınca, davranışı yapınca, bu kucak açmayı yapınca bütün insanlara; onların da ne yapmaları gerekiyor?.. Sizin inandığınız gibi, ahir zaman peygamberi Muhammed-i Mustafâ SAS'i de kabul etmeleri, iman etmeleri gerekiyor. Çünkü ilk madde, (*Âmennâ bi'llâhi ve mâ ünzile ileynâ*) “Biz Allah’a inandık ve Allah’ın bize indirdiğine inandık.”; ilk adım bu.

“Onlar da böyle inanırlarsa, (*fekadi'htedev*) doğru yolu bulmuş olurlar, hakkı yakalamış olurlar, doğru yola ayak basmış olurlar. (*Ve in tevellev*) Eğer haktan yüz çevirirlerse, bu gerçeğe katılmazlarsa, sırt dönerlerse, bâtıla yönelirlerse; bu kadar bu açıklamalar, deliller varken, hattâ kendi kitaplarından, kendi tarihlerinden bu kadar iknâ edici, münakaşayı kesici sağlam deliller söylendikten sonra, hâlâ sırt çevirirlerse, inad ederlerse; (*feinnemâ hüm fî şikàk*) o zaman onlar şikàk içindedirler, ayrılık içindedirler, inat içindedirler, ihtilâf

içindedirler; yanlış yola sapmışlardır, doğru yoldan ayrılmışlardır. O zaman kendileri hatâ etmiş olurlar.”

(*Feseyekfîkehümü'llàh*) “O zaman sana Allah yeter.” Kimlere karşı?.. O iman etmeyen, inat eden, peygamberlerin bazısına inanıp bazısını inkâr eden; “Allah’ın şu peygamberine tâbîyiz, kitabına tâbîyiz!” deyip de, eski, asılları olmayanlara tâbî olup da, asıl yeni, tertemiz ve hiç katıksız olanı inkâr edenlere karşı, Allah sana kâfîdir.

(*Ve hüve’s-semîu’l-alîm.*) “Ve o Allah-u Teâlâ Hazretleri, her şeyi hakkıyla pekâlâ işitendir ve pekâlâ bilendir.” (Bakara, 2/137) Onların bu konudaki çeşitli abuk sabuk, aykırı sözlerini de işitiyor, davranışlarını da biliyor. Her şeyine vâkıftır. Tabii, vâkıf olduğu için de hesabını soracak, yanlış hareket edenlerin cezasını verecek.

c. Allah’ın Dinine Sarılın!

Üçüncü ayet-i kerime:

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً

وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

(البقرة: ۱۳۸)

(*Sıbgata’llàh, ve men ahsenü mina’llàhi sıbgah, ve nahnü lehû àbidûn.*) (Bakara, 2/138)

(*Sıbgata'llàh*) Bu, Allah'ın boyası demek. Ne demek bu?.. İbn-i Abbas RA, “Bunun anlamı *dînu'llàh* demektir.” Yâni, “Allah'ın dinine biz tâbîyiz.” denmiş oluyor. “Allah'ın dinine sarılın!” diye teşvik sadedindedir bu. Harekete geçirme, uyarı sadedindedir. “Haydi bakalım uyuşuk durmayın, bu tarafa gelin, şunu yapalım!” mânâsına.

Başka ayet-i kerimelerde (*fıtrata'llàh*) dendiği gibi, “Sizin üzerinize bu vazife olsun!” demek. Yâni, “Allah'ın bu dinine, boyasına, bu güzel renge, bu ilâhî renge, bu nurlu, ışıklı renge siz de yapışın! Buna sarılmak sizin göreviniz olsun!” demek. Onun için böyle üstünlü gelmiştir.

Bazıları bu üstünlü gelmesinin sebebini, (*sıbgatu'llàh* veya *sıbgati'llâh* değil de, *sıbgata'llàh* gelmesini) daha önce geçen (*millete ibrahîme*) “İbrâhim'in dinine” sözüne bağlandığı için, ondan bedel olduğu için; “O İbrâhim'in dini Allah'ın nurlu yoluydu, Allah'ın boyasıydı. Bu güzel ilâhî boya ile renklerin, bu dine girin, buna sahip olun!” mânâsına.

Dil alimi Sibeveyh de, “Müekked mastardır.” demiş.

Bu konuda bir de İbn-i Abbas RA'dan rivayet edilen hadis-i şerif var. Peygamber Efendimiz onların eski devirlerindeki olaylarını müslümanlara anlatırken, buyurmuş ki:³

³ İbn-i Ebî Hâtim, *Tefsir*, c.I, s.365, no:1310; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

إِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ قَالُوا يَا مُوسَى هَلْ يَصْبُغُ
رَبُّكَ فَقَالَ اتَّقُوا اللَّهَ فَنَادَاهُ رَبُّهُ يَا مُوسَى
سَأَلُوكَ هَلْ يَصْبُغُ رَبُّكَ فَقَالَ نَعَمْ أَنَا أَصْبِغُ
الْأَلْوَانَ الْأَحْمَرَ وَالْأَبْيَضَ وَالْأَسْوَدَ وَالْأَلْوَانَ
كُلُّهَا مِنْ صِبْغَتِي فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى نَبِيِّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صِبْغَةَ اللَّهِ مِنْ أَحْسَنُ مِنْ
اللَّهُ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

(ابن أبي حاتم عن ابن عباس)

(*Inne benî isrâîle kâlû*) Benî İsrâîl, Mûsâ AS'a dediler ki: (*Yâ mûsâ, hel yesbağû rabbûke?*) “Rabbin sıbga kullanır mı, boya ile boyanır mı?..” diye soru sordular. (*Fekàle: İtteku’llàh!*) “Allah’tan korkun, bu ne biçim soru?” diye susturdu onları.

(*Fenâdâhu rabbühû*) Allah-u Teâlâ Hazretleri ona vahiy buyurdu ki: (*Yâ mûsâ, seelûke hel yesbağû rabbûke?*) “Rabbin boya ile boyanır mı, diye mi sordular yâ Mûsâ?” (*Fekàle: Neam.*) “Evet, öyle sordular yâ Rabbi!” demiş.

Onun üzerine Allah-u Teâlâ Hazretleri: (*Ene esbağû el-elvân*) “Ben çeşitli boylarla kullarımı boyarım. (*El-ahmera ve’l-ebyada ve’l-esvede ve’l-elvâne küllühâ min sıbgî.*)

Bu renkler benim boyalarımıdır, kulları bu boyalarla çeşitli renklerle türlü türlü boyarım.” buyurmuş.

(*Feenzele'llàhu alâ nebiyyihî SAS*) Bizim Peygamberimiz'e de Allah-u Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerîmeyi indirdi:

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً

وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ

(البقرة: ۱۳۸)

(*Sıbgata'llah*) “İşte Allah'ın boyası; siz de bu boya ile boyanın, bu renge girin! Bu güzel nurlu şeye yapışın! (*Ve men ahsenü mina'llâhi sıbgaten*) Böyle Cenâb-ı Hakk'ın verdiği renkler bakımından, seçtiği, gösterdiği yol bakımından daha güzel hangi renk vardır, hangi yol vardır, hangi din vardır?.. (*Ve nahnü lehû âbidûn*) Ve biz işte o Rabbimize ibadet edicileriz.” diye müslümanlar böyle söylerler. (Bakara, 2/138)

Her milletin davranışı, yürüyüşü, hayat tarzı bir çeşit renktir Bir renge boyalı bir tarzda gidiyorlar. Bizim rengimiz de budur. Allah'ın beğendiği, Allah'ın boyadığı, Allah'ın gösterdiği renk, yol...

Cenâb-ı Hak bizi sevdiği yoldan, renkten, nurlu yoldan ayırmasın... Böyle insanları kuşatan, insanları birleştiren, kardeş olduğunu hatırlatan, Allah'ın kulu olduğunu gösteren, yanlış inançlardan çeken, doğru yola çağıran

bu güzel inanç, bizim iftihar ettiğimiz çok güzel bir tarafımızdır. İslâm'ın muazzam güzelliklerinden, en büyük güzelliklerinden biridir.

Biz bunu böyle telefonla vaaz olarak size bildirirken, bir taraftan da tabii radyo ile, televizyonla fezâlara bu bilgi yayılıyor. Siz de çevrenize bu bilgiyi yayın! Herkesi İslâm'a çağırın, doğru yola çağırın! Yanlış inançta kimse kalmasın; putlara, yanlış varlıklara, yaratıklara yanlış olarak kimse yönelmesin; yanlış dinler tutturmasın, yanlış yollarda yürümesin, âkıbetleri hüsrana olmasın!.. Cenâb-ı Hakk'ın gazabını çekecek yanlışlıkla yapmasınlar...

Çünkü yazıktır, hemcinslerimizdir, Adem AS'dan kardeşlerimizdir bütün insanlar... Hepsinin iyiliğini istiyoruz.

وَالسَّلَامُ عَلٰی مَنْ اتَّبَعَ الْهُدٰى

(طه: ٤٧)

(*Ve's-selâmü alâ meni'ttebea'l-hüdâ*) “Bu iyilikleri anlayıp hidâyete tâbî olanlara selâm olsun!” (Tâhâ, 20/47) Ötekiler kendi sorumluluklarını kendileri yüklenmiş oluyorlar. Biz onlardan, onlar bizden berîyiz. Biz vazifemizi yapmış oluyoruz. Ahirette, mahkeme-i kübrâda suçlandıkları zaman, kendileri tabii cevap veremeyecekler. O durumu düşünsünler.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, bizi ve evlâtlarımızı yolundan ayırmasın, İslâm'dan ayırmasın... Müslüman olarak doğup, müslüman olarak yaşayıp, imân-ı kâmil ile, mü'min-i kâmil olarak, tam müslüman olarak emanetimizi teslim edip, ahirete varmayı, Rabbimizin rızasına ermeyi, cennetine girmeyi, cemâlini görmeyi nasîb eylesin...

Bi-hürmeti'smihi'l-a'zâm, ve bi-hürmeti nebiyyihi'l-ekrem, ve bi-hürmeti esrârî sûreti'l-fâtihah...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

29. 02. 2000 - Kuala Lumpur / MALEZYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

